

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 25. november 2022
(OR. en)

13948/22

**Interinstitutionel sag:
2022/0264 (NLE)**

**SOC 578
GENDER 168
EMPL 395**

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: RÅDETS HENSTILLING om adgang til økonomisk overkommelig
langtidspleje af høj kvalitet

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292 sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra k),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Tilgængelig og økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet giver plejekrævende personer mulighed for at bevare deres selvstændighed så længe som muligt og leve et værdigt liv. Den bidrager til at beskytte menneskerettighederne, fremme sociale fremskridt og solidaritet mellem generationerne, bekæmpe social udstødelse og forskelsbehandling og kan bidrage til jobskabelse.
- (2) I november 2017 proklamerede Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den europæiske søjle for sociale rettigheder¹, der indeholder 20 centrale principper til støtte for retfærdige og velfungerende arbejdsmarkeder og velfærdssystemer. Princip 2 fremmer ligestilling mellem kønnene ved at fremme ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd på alle områder. Princip 9 fremmer retten til balance mellem arbejdsliv og privatliv for personer med omsorgsforpligtelser. Princip 10 fremhæver arbejdstageres ret til et højt beskyttelsesniveau for deres sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Princip 17 anerkender retten til inklusion for personer med handicap, navnlig tjenester, der sætter dem i stand til at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundet. I princip 18 om langtidspleje hedder det, at alle har ret til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet, herunder hjemmepleje og pleje i nærmiljøet.

¹ Interinstitutionel proklamation om den europæiske søjle for sociale rettigheder (EUT C 428 af 13.12.2017, s. 10).

- (3) Langtidspleje, der organiseres af offentlige myndigheder på nationalt, regionalt eller lokalt plan, betragtes primært som sociale tjenesteydelser af almen interesse, da de har en klar social funktion. De fremmer social inklusion og sikrer grundlæggende rettigheder for alle mennesker med behov for pleje, herunder ældre.
- (4) Ifølge rapporten fra Europa-Kommissionen og Udvalget for Social Beskyttelse med titlen "Long-term care report: trends, challenges and opportunities in an ageing society"¹ (rapporten om langtidspleje: tendenser, udfordringer og muligheder i et aldrende samfund) fra 2021 ("rapporten om langtidspleje fra 2021") er de fleste plejere kvinder. Den kønsbaserede forskel i fordelingen af plejearbejde er en af de vigtigste drivkræfter for kønsskævheder på arbejdsmarkedet. Kvinder har i gennemsnit lavere indkomster, herunder pensioner, og har potentielt mindre råd til pleje, samtidig med at de lever længere end mænd og dermed har større langtidsplejebehov og er udsat for en højere risiko for fattigdom og social udstødelse i hele deres levetid. Passende og økonomisk overkommelig formel langtidspleje sammen med politikker til forbedring af arbejdsvilkårene i sektoren og forening af lønnet beskæftigelse med omsorgsforpligtelser kan derfor være til gavn for ligestillingen mellem kønnene.

¹ Fælles rapport udarbejdet af Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion og Udvalget for Social Beskyttelse, Long-term care report: trends, challenges and opportunities in an ageing society, Publikationskontoret, 2021.

- (5) Denne henstilling fremmer anvendelsen af artikel 21, 23, 24, 25, 26, 31, 33 og 34 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder¹, der omfatter ikkeforskelsbehandling, ligestilling mellem kvinder og mænd, børns rettigheder, ældres rettigheder, integration af personer med handicap, retfærdige og rimelige arbejdsforhold, og retten til familieliv og arbejdsliv samt social sikring og social bistand.
- (6) Denne henstilling respekterer De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap, som anerkender, at alle personer med handicap har lige ret til at føre en uafhængig tilværelse i lokalsamfundet med samme valgmuligheder som andre.
- (7) Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Kommissionen vedtog den 4. marts 2021, bebudede et initiativ om langtidspleje med henblik på at fastlægge en ramme for politiske reformer, der skal være retningsgivende for udviklingen af bæredygtig langtidspleje, der sikrer bedre adgang til kvalitetstjenester for personer, som har behov for det, og tilskyndede medlemsstaterne til at investere i arbejdsstyrken i sundheds- og plejesektoren og forbedre deres arbejdsvilkår og adgang til uddannelse.

¹ EUT C 326 af 26.10.2012, s. 391.

- (8) I rapporten om langtidspleje fra 2021 fremhæves det, at efterspørgslen efter langtidspleje af høj kvalitet forventes at stige, og at en forøgelse af udbuddet heraf kan bidrage til ligestilling mellem kønnene og social retfærdighed. Nævnte rapport udpeger adgang, økonomisk overkommelighed og kvalitet som centrale udfordringer inden for langtidspleje og en passende arbejdsstyrke som nøglen til at imødekomme den stigende efterspørgsel efter tjenesteydelser af høj kvalitet, samtidig med at det understreges, at uformel pleje ofte medfører oversete omkostninger.
- (9) Befolkningens aldring forventes at øge efterspørgslen efter langtidspleje, da nedgangen i funktionsevnen og behovet for langtidspleje hænger sammen med stigende alder. Ifølge rapporten om langtidspleje fra 2021 forventes antallet af personer på 65 år og derover at stige med 41 % i løbet af de næste 30 år, fra 92,1 mio. i 2020 til 130,2 mio. i 2050, mens antallet af personer på 80 år og derover forventes at stige med 88 % fra 26,6 mio. i 2020 til 49,9 mio. i 2050.
- (10) Covid-19-pandemien har haft en negativ indvirkning på langtidsplejesystemerne og forværret mange allerede eksisterende strukturelle svagheder, navnlig manglen på kvalitetstjenester og mangel på arbejdstagere, og fremhævede det presserende behov for at styrke langtidsplejesystemernes modstandsdygtighed og intensivere indsatsen for at forbedre den personlige selvstændighed og fremme en uafhængig tilværelse.

- (11) Ifølge rapporten fra Europa-Kommissionen og Udvalget for Økonomisk Politik med titlen "The 2021 Ageing Report – Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2019-2070)" (rapporten om befolkningsaldringen fra 2021 – økonomiske og budgetmæssige fremskrivninger for EU's medlemsstater (2019-2070)) er der markante forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til niveauet for offentlig finansiering til langtidspleje, idet nogle lande investerer mindre end 1 % af BNP, mens andre bruger over 3 % af BNP. Ifølge nævnte rapport udgjorde de offentlige udgifter til langtidspleje i 2019 1,7 % af Unionens BNP, hvilket er mindre end den anslåede værdi af de timer med langtidspleje, der ydes af uformelle plejere, og som anslås at udgøre omkring 2,5 % af Unionens BNP¹. I medlemsstater med lave offentlige udgifter til langtidspleje er brugen af formelle langtidstjenester mere begrænset. Den stigende efterspørgsel efter langtidspleje øger presset på de offentlige udgifter, samtidig med at der også opfordres til en forbedring af omkostningseffektiviteten af langtidspleje, f.eks. gennem sundhedsfremmende og forebyggende politikker, bedre integration og målretning af tjenester, indsamling af data og dokumentation og anvendelse af nye og digitale teknologier. Politikker, der er befordrende for en bæredygtig finansiering af langtidspleje, er vigtige for de offentlige finansers bæredygtighed, navnlig i lyset af befolkningens aldring og den mindskende arbejdsstyrke i Unionen.
- (12) Det er ikke holdbart med en udbredt afhængighed af uformel pleje, og de formelle plejebehov og presset på de offentlige budgetter forventes at stige.

¹ Van der Ende, M. et al., 2021, Study on exploring the incidence and costs of informal long-term care in the EU.

- (13) Den sociale beskyttelse i forbindelse med langtidspleje er begrænset, og omkostningerne udgør ofte en alvorlig hindring for adgangen til langtidspleje. I mange husholdninger er det primært økonomien, der afholder dem fra at benytte eller at benytte yderligere professionel hjemmepleje. Uden tilstrækkelig social beskyttelse kan de anslåede samlede omkostninger til langtidspleje ofte overstige en persons indkomst. Selv om de sociale beskyttelsesordninger varierer fra medlemsstat til medlemsstat, er offentlig støtte i nogle medlemsstater kun tilgængelig for en lille del af de personer, der har behov for langtidspleje. Selv når der er adgang til social beskyttelse, er den sociale beskyttelse ofte utilstrækkelig, da næsten halvdelen af de ældre med behov for langtidspleje, selv efter at have modtaget støtte, i gennemsnit skønnes at være under fattigdomsgrænsen efter at have opfyldt egenomkostningerne ved hjemmepleje.
- (14) Mange mennesker kan ikke få adgang til den langtidspleje, de har brug for, bl.a. på grund af et generelt lavt udbud af tjenesteydelser og på grund af det begrænsede udvalg af langtidsplejemuligheder og geografiske uligheder. I mange medlemsstater er udvalget af langtidspleje begrænset. Hvis der er et valg, står dette hovedsagelig mellem uformel pleje, som hovedsagelig ydes af kvinder, og institutionspleje. Udbuddet af langtidspleje i hjemmet og i nærmiljøet er stadig lavt. Desuden gør de geografiske forskelle i udbuddet af langtidspleje det vanskeligt at sikre lige adgang til langtidspleje, navnlig i landdistrikter og områder med affolkning. Valgmulighederne er endnu mere begrænsede for personer med handicap på grund af ulige adgang til pleje. Samtidig med at mangfoldigheden af langtidsplejeordninger i medlemsstaterne anerkendes, kan stærke offentlige netværk af udbydere af langtidspleje med tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer bidrage til at forbedre adgangen til langtidspleje.

- (15) Inden for langtidspleje afhænger kvaliteten af en effektiv kvalitetssikringsmekanisme, som i mange medlemsstater mangler eller er underfinansieret. Kvalitetssikring er ofte utilstrækkelig inden for pleje i hjemmet og i nærmiljøet. Kvaliteten af institutionspleje er mere reguleret, men kvalitetsstandarderne fokuserer ofte på kliniske resultater og tager ikke i tilstrækkelig grad højde for livskvaliteten for personer, som modtager pleje, og deres evne til at føre en uafhængig tilværelse. Selv når der er indført kvalitetsstandarder, er håndhævelsen af dem ikke altid effektiv, ofte på grund af utilstrækkelig administrativ struktur eller mangel på ressourcer. Manglen på høje kvalitetsstandarder, som anvendes konsekvent for både offentlige og private plejeudbydere, kan føre til situationer med forsømmelse og misbrug for plejemodtagere og dårlige arbejdsvilkår for plejere. En national kvalitetsramme for langtidspleje, der er tilpasset den nationale kontekst og de nationale operationelle strukturer, kan bidrage til at tackle disse udfordringer. En sådan ramme kan afspejles i specifikke kvalitetsrammer for forskellige niveauer af udbud og administration af langtidspleje eller forskellige plejemiljøer.

- (16) Langtidspleje har en vigtig social værdi og et stort jobskabespotentiale, men medlemsstaterne kæmper for at tiltrække og fastholde plejere, blandt andet på grund af utilstrækkelige færdigheder, vanskelige arbejdsvilkår og lave lønninger. Der er uudnyttede muligheder for at afhjælpe manglen på arbejdskraft i sektoren. Sådanne foranstaltninger kan alt efter nationale behov og omstændigheder omfatte at fokusere på deltidsarbejdere, der ønsker at øge deres arbejdstid, arbejdsløse og inaktive tidligere plejere, formelle langtidsplejere, som ønsker at udsætte deres pensionering, og studerende. Uden at det berører medlemsstaternes kompetence til at regulere indrejse, herunder antallet af indrejsetilladelser, for tredjelandsstatsborgere med henblik på arbejde, kan en undersøgelse af mulighederne for lovlige og etiske migrationsmuligheder for langtidsplejere potentielt bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft.
- (17) De færdigheder, der kræves i plejesektoren, bliver stadig mere komplekse. Færdigheder er en kombination af viden, evner og indstilling, der sætter en person i stand til at udføre en opgave eller en aktivitet med et godt resultat inden for en given kontekst. Ud over traditionelle færdigheder og kompetencer har plejere ofte brug for teknologisk ekspertise inden for brug af nye teknologier, digitale færdigheder og kommunikationsfærdigheder, ofte på et fremmedsprog, og færdigheder til at håndtere komplekse behov og arbejde i tværfaglige teams. Uden passende uddannelsespolitikker, herunder uddannelse på arbejdspladsen, kan kvalifikationskravene for mange fungere som en hindring for at komme ind i eller udvikle sig yderligere i sektoren.

- (18) Professionelle plejere oplever ofte mangel på uddannelse i sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, atypiske arbejdsordninger, uregelmæssige arbejdstider, skifteholdsarbejde, huller i den sociale beskyttelse, fysiske eller psykiske belastninger og lave lønninger. Lav dækning af langtidsplejere gennem kollektive overenskomster og begrænsede offentlige udgifter til langtidspleje kan bidrage til lave lønninger i sektoren.
- (19) Visse grupper af arbejdstagere såsom indeboende plejere eller husarbejdere, der yder langtidspleje, står over for særligt vanskelige arbejdsvilkår, herunder lave lønninger, ugunstige arbejdstidsordninger, sort arbejde, utilstrækkelig social beskyttelse og manglende overholdelse af væsentlige regler om beskyttelse af arbejdstagere og irregulære former for beskæftigelse. Den Internationale Arbejdsorganisations konvention af 2011 om husarbejdere (nr. 189) fastsætter grundlæggende rettigheder og principper og kræver, at de nationale kompetente myndigheder træffer en række foranstaltninger med henblik på at sikre ordentlige arbejdsvilkår for husarbejdere.

- (20) Uformel pleje har været afgørende i forbindelse med langtidspleje, idet uformelle plejere – overvejende kvinder – traditionelt udfører størstedelen af plejen, ofte på grund af mangel på tilgængelig og økonomisk overkommelig formel langtidspleje. På den anden side vælger mange mennesker også at yde eller modtage uformel pleje som en præference. Ydelse af uformel pleje kan imidlertid have en negativ indvirkning på plejeres fysiske og mentale sundhed og trivsel og er en væsentlig hindring for beskæftigelsen, navnlig for kvinder. Dette har en umiddelbar indvirkning på deres nuværende indkomst og påvirker deres ældreindkomst som følge af en reduceret optjening af pensionsrettigheder, som kan være endnu mere markant for plejere, som også har ansvar for børnepasning. Derfor er der behov for en god balance mellem arbejdsliv og privatliv og en bedre forening af arbejds- og plejeforpligtelser for alle uformelle plejere, både mænd og kvinder. I nogle tilfælde har uformelle plejere desuden ikke adgang til passende social beskyttelse og modtager ikke tilstrækkelig direkte og/eller indirekte støtte til deres plejearbejde, herunder finansiel støtte. Foranstaltninger, der støtter validering af færdigheder, kan hjælpe dem, der er interesserede i at overgå til formelt plejearbejde. Børn og unge med et kronisk sygt familiemedlem har tendens til at have flere mentale sundhedsproblemer og flere negative resultater med langsigtede konsekvenser for deres indkomst og inklusion i samfundet.

- (21) Tilrettelæggelsen af langtidspleje varierer i Unionen. Langtidspleje organiseres i et ofte komplekst system af tjenester på tværs af sundheds- og socialvæsenet og undertiden andre former for støtte, f.eks. boliger og lokale aktiviteter. Der er også forskelle med hensyn til beskæftigelsesstatus for professionelle plejere, og med hensyn til de nationale, regionale og lokale forvaltningsniveauers rolle samt den offentlige, private og kooperative sektors rolle. De indikatorer, der anvendes til overvågning af langtidspleje, varierer også, og administrative data er ofte ikke tilgængelige eller sammenlignelige på EU-plan.
- (22) Interessenter inden for langtidspleje omfatter personer med behov for langtidspleje, deres pårørende og organisationer, der repræsenterer dem, relevante myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer, udbydere af langtidspleje og organer med ansvar for at fremme social inklusion og integration og beskyttelse af grundlæggende rettigheder, herunder nationale ligestillingsorganer. Socialøkonomiske organer, herunder kooperativer, gensidige selskaber, foreninger og fonde samt sociale virksomheder, er vigtige partnere for de offentlige myndigheder i forbindelse med langtidspleje.

- (23) Processen med det europæiske semester, understøttet af den sociale resultattavle, har fremhævet udfordringerne inden for langtidspleje, hvilket har resulteret i, at nogle medlemsstater modtager landespecifikke henstillinger på dette område. I retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, der blev vedtaget ved Rådets afgørelse (EU) 2022/2296¹, understreges betydningen af at sikre, at der er adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet. Den åbne koordinationsmetode for social beskyttelse og social inklusion har til formål at fremme tilgængelig og bæredygtig langtidspleje af høj kvalitet og støtter dette mål gennem overvågning, multilateral overvågning af reformer, tematisk arbejde og gensidig læring. Udvalget for Social Beskyttelse har udviklet en europæisk kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser², herunder langtidspleje. Der findes dog stadig ingen omfattende EU-ramme for nationale reformer inden for langtidspleje.

¹ Rådets afgørelse (EU) 2022/2296 af 21. november 2022 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (EUT L 304 af 24.11.2022, s. 67).

² En frivillig europæisk kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser, SPC/2010/10/8 final.

- (24) Unionen tilbyder mange finansieringsmuligheder for langtidspleje, der er rettet mod forskellige investeringsprioriteter i overensstemmelse med de specifikke forordninger for de forskellige finansieringsprogrammer, herunder Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (med prioriteret fokus på ikkeinstitutionspleje ydet af pårørende og i nærmiljøet), Den Europæiske Socialfond Plus og dens indsatsområde beskæftigelse og social innovation, Fonden for Retfærdig Omstilling, Horisont Europa, EU4Health-programmet, programmet for et digitalt Europa, teknisk støtte til forbedring af de nationale myndigheders kapacitet til at udforme, udvikle og gennemføre reformer gennem instrumentet for teknisk støtte samt genopretnings- og resiliensfaciliteten for støtteberettigede reformer og investeringer i forbindelse med genopretningen efter covid-19-pandemien.

- (25) Denne henstilling bygger på EU-retten vedrørende gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår, som f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF¹, (EU) 2019/1152² og (EU) 2022/2041³, vedrørende balance mellem arbejdsliv og privatliv, som f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158⁴, samt vedrørende sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, som f.eks. Rådets direktiv 89/391/EØF⁵, 89/656/EØF⁶, 90/269/EØF⁷ og 98/24/EF⁸

-
- ¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).
- ² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1152 af 20. juni 2019 om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (EUT L 186 af 11.7.2019, s. 105).
- ³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33).
- ⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU (EUT L 188 af 12.7.2019, s. 79).
- ⁵ Rådets direktiv 89/391/EØF af 12. juni 1989 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (EFT L 183 af 29.6.1989, s. 1).
- ⁶ Rådets direktiv 89/656/EØF af 30. november 1989 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes brug af personlige værnemidler under arbejdet (tredje særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) (EFT L 393 af 30.12.1989, s. 18).
- ⁷ Rådets direktiv 90/269/EØF af 29. maj 1990 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med manuel håndtering af byrder, som kan medføre risiko for især ryg- og lændeskader hos arbejdstagerne (fjerde særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) (EFT L 156 af 21.6.1990, s. 9).
- ⁸ Rådets direktiv 98/24/EF af 7. april 1998 om beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet mod risici i forbindelse med kemiske agenser (fjortende særdirektiv i henhold til direktiv 89/391/EØF, artikel 16, stk. 1) (EFT L 131 af 5.5.1998, s. 11).

og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/54/EF¹, 2003/88/EF², 2004/37/EF³ og 2013/35/EU⁴, som finder anvendelse og er relevant for langtidspleje.

- (26) Under fuld overholdelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og under hensyntagen til langtidsplejesystemers mangfoldighed og forskellige organisatoriske strukturer, herunder decentraliserede systemer, berører denne henstilling ikke medlemsstaternes beføjelser til at tilrettelægge deres sociale beskyttelsessystemer og forhindrer dem ikke i at opretholde eller indføre bestemmelser om social beskyttelse, der går videre end dem, der anbefales —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/54/EF af 18. september 2000 om beskyttelse af arbejdstagerne mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet (syvende særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) (EFT L 262 af 17.10.2000, s. 21).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (EUT L 299 af 18.11.2003, s. 9).

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/37/EF af 29. april 2004 om beskyttelse af arbejdstagerne mod risici for under arbejdet at blive eksponeret for kræftfremkaldende stoffer, mutagener eller reproduktionstoksiske stoffer (sjette særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i Rådets direktiv 89/391/EØF) (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 50).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/35/EU af 26. juni 2013 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes eksponering for risici på grund af fysiske agenser (elektromagnetiske felter) (20. særdirektiv i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv 89/391/EØF) og om ophævelse af direktiv 2004/40/EF (EUT L 179 af 29.6.2013, s. 1).

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

1. Denne henstilling har til formål at forbedre adgangen til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet for alle, der har behov for det.
2. Denne henstilling vedrører alle personer med behov for langtidspleje og alle formelle og uformelle plejere. Den gælder for langtidspleje på tværs af alle plejemiljøer.

DEFINITIONER

3. I denne henstilling forstås ved:
 - a) "langtidspleje": en række tjenester og bistand til personer, der som følge af mental og/eller fysisk skrøbelighed, sygdom og/eller handicap over en længere periode er afhængige af støtte til dagligdags aktiviteter og/eller har behov for en permanent sygepleje. De dagligdags aktiviteter, som der er behov for støtte til, kan være de egenomsorgsaktiviteter, som et menneske skal udføre hver dag, nemlig dagligdags aktiviteter såsom at gå i bad, klæde sig på, spise, komme i seng og stå ud af sengen, sætte sig i eller rejse sig fra en stol, bevæge sig omkring, bruge toilettet og kontrollere blære- og tarmfunktionen, eller kan være forbundet med en uafhængig tilværelse, nemlig nødvendige dagligdags aktiviteter såsom at tilberede måltider, forvalte sine penge, købe dagligvarer eller personlige artikler, udføre let eller tungt husarbejde og bruge telefonen

- b) "formel langtidspleje": langtidspleje, der ydes af professionelle langtidsplejere, og som kan tage form af hjemmepleje, pleje i nærmiljøet eller institutionspleje
- c) "hjemmepleje": formel langtidspleje, der ydes i modtagerens private hjem af en eller flere professionelle langtidsplejere
- d) "pleje i nærmiljøet": formel langtidspleje, som ydes og tilrettelægges i lokalsamfundet, f.eks. i form af dagtilbud for voksne eller aflastning
- e) "institutionspleje": formel langtidspleje for personer, som bor på en institution, hvor der ydes langtidspleje
- f) "uformel pleje": langtidspleje, der ydes af en uformel plejer, nemlig en person i det sociale miljø omkring den plejekrævende person, f.eks. en partner, et barn, en forælder eller en anden person, som ikke er ansat som professionel langtidsplejer
- g) "uafhængig tilværelse": at alle mennesker, der har behov for langtidspleje, kan leve i lokalsamfundet med samme muligheder som andre, have mulighed for selv at vælge, hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform

- h) "langtidsplejer i hjemmet": enhver person, der er beskæftiget med husligt arbejde, og som yder langtidspleje inden for et ansættelsesforhold
- i) "indeboende plejer": en langtidsplejer i hjemmet, der bor hos plejemodtageren og yder langtidspleje.

TILSTRÆKKELIGHED, TILGÆNGELIGHED OG KVALITET

4. Det henstilles til medlemsstaterne at sikre tilstrækkeligheden af den sociale beskyttelse i forbindelse med langtidspleje, navnlig ved at sikre, at alle personer med behov for langtidspleje har adgang til langtidspleje, som er:
- a) rettidig og giver personer med behov for langtidspleje mulighed for at modtage den nødvendige pleje, så snart og så længe der er behov for det
 - b) omfattende og dækker alle behov for langtidspleje som følge af mental og/eller fysisk forringelse af funktionsevnen, der er konstateret gennem en vurdering på grundlag af klare og objektive kriterier for berettigelse og i samordning med andre støtte- og velfærdstjenester
 - c) økonomisk overkommelig og gør det muligt for personer med behov for langtidspleje at opretholde en anstændig levestandard og beskytte dem mod fattigdom og social udstødelse på grund af deres behov for langtidspleje samt sikre deres værdighed.

5. Det henstilles til medlemsstaterne, at de løbende tilpasser udbuddet af langtidspleje til behovene for langtidspleje og samtidig tilbyder en afbalanceret blanding af langtidsplejemuligheder og plejemiljøer for at tilgodese forskellige behov for langtidspleje og støtter plejekrævende personers valgfrihed og deltagelse i beslutningstagning, bl.a. ved at:
- a) udvikle og/eller forbedre hjemmepleje og pleje i nærmiljøet
 - b) afhjælpe geografiske uligheder med hensyn til tilgængeligheden af og adgangen til langtidspleje, navnlig i landdistrikter og områder med affolkning
 - c) udrulle tilgængelig innovativ teknologi og digitale løsninger inden for levering af pleje, herunder for at støtte selvstændighed og en uafhængig tilværelse, samtidig med at de potentielle digitaliseringsudfordringer håndteres
 - d) sikre, at langtidspleje og faciliteter i forbindelse hermed er tilgængelig for personer med særlige behov og handicap, og respektere lige rettigheder for alle personer med handicap til at føre en uafhængig tilværelse i lokalsamfundet med samme valgmuligheder som andre
 - e) sikre, at langtidsplejetjenester er velkoordinerede med forebyggelse, sund og aktiv aldring og sundhedstjenester, og at de støtter selvstændighed og en uafhængig tilværelse, idet de så vidt muligt genopretter eller forebygger forringelse af fysiske eller psykiske forhold.

6. Det henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer, at der fastsættes kriterier og standarder af høj kvalitet for alle langtidsplejemiljøer, der er skræddersyet til deres karakteristika, og anvender dem på alle udbydere af langtidspleje uanset deres retlige status. Med henblik herpå opfordres medlemsstaterne til at sørge for en national kvalitetsramme for langtidspleje i overensstemmelse med de kvalitetsprincipper, der er fastsat i bilaget, og som omfatter en passende kvalitetssikringsmekanisme, som:
- a) sikrer efterlevelse af kvalitetskriterier og -standarder af høj kvalitet i alle langtidsplejemiljøer i samarbejde med udbydere af langtidspleje og personer, der modtager langtidspleje
 - b) tilskynder udbydere af langtidspleje og øger deres kapacitet til at gå videre end minimumskvalitetsstandarderne og til løbende at forbedre kvaliteten
 - c) tildeler ressourcer til kvalitetssikring på nationalt, regionalt og lokalt plan og tilskynder udbydere af langtidspleje til at have finansielle midler til kvalitetsstyring
 - d) sikrer, hvor det er relevant, at kravene til langtidsplejens kvalitet integreres i offentlige udbud
 - e) fremmer selvstændighed, en uafhængig tilværelse og inklusion i lokalsamfundet i alle langtidsplejemiljøer
 - f) sikrer beskyttelse mod misbrug, chikane, forsømmelse og alle former for vold for alle plejekrævende personer og alle plejere.

PLEJERE

7. Det henstilles til medlemsstaterne, at de støtter kvalitetsbeskæftigelse og rimelige arbejdsvilkår inden for langtidspleje, navnlig ved at:
- a) fremme den nationale sociale dialog og kollektive overenskomstforhandlinger inden for langtidspleje, herunder støtte udviklingen af attraktive lønninger, passende arbejdsordninger og ikkeforskelsbehandling i sektoren, samtidig med at arbejdsmarkedets parter autonomi respekteres
 - b) fremme, uden at det berører EU-retten om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og ved samtidig at sikre en effektiv anvendelse heraf, de højeste standarder for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, herunder beskyttelse mod chikane, misbrug og alle former for vold, for alle langtidsplejere
 - c) håndtere udfordringerne for sårbare grupper af arbejdstagere såsom langtidsplejere i hjemmet, indeboende plejere og vandrende plejere, herunder ved at sørge for effektiv regulering og professionalisering af dette plejearbejde.

8. Det henstilles til medlemsstaterne, at de i samarbejde, hvor det er relevant, med arbejdsmarkedets parter, udbydere af langtidspleje og andre interessenter øger professionaliseringen af pleje og tager hånd om kvalifikationsbehov og mangel på arbejdskraft inden for langtidspleje, navnlig ved at:
- a) udforme og forbedre grund-, efter- og videreuddannelse med henblik på at udstyre nuværende og fremtidige langtidsplejere med de nødvendige færdigheder og kompetencer, herunder digitale
 - b) opbygge karriereforløb i sektoren for langtidspleje, bl.a. gennem opkvalificering, omskoling, validering af færdigheder samt informations- og vejledningstjenester
 - c) etablere forløb med henblik på en regulær beskæftigelsesstatus for personer, som udfører langtidspleje som sort arbejde
 - d) undersøge lovlige migrationsmuligheder for langtidsplejere
 - e) styrke de faglige standarder ved at tilbyde langtidsplejere en attraktiv erhvervsmæssig status og karrieremuligheder og passende social beskyttelse, herunder for personer med lave eller ingen kvalifikationer
 - f) gennemføre foranstaltninger til bekæmpelse af kønsstereotyper og kønsopdeling og gøre arbejdet som langtidsplejer attraktivt for både mænd og kvinder.

9. Det henstilles til medlemsstaterne, at de indfører klare procedurer for at identificere uformelle plejere og støtte dem i deres plejearbejde ved at:
- a) lette deres samarbejde med langtidsplejere
 - b) støtte dem i at få adgang til den nødvendige uddannelse, herunder i sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, rådgivning, sundhedspleje, psykologiske støtte og aflastning samt støtte dem i at skabe balance mellem arbejds- og plejeforpligtelser
 - c) give dem adgang til social beskyttelse og/eller yde dem tilstrækkelig finansiel støtte, samtidig med at det sikres, at sådanne støtteforanstaltninger ikke afholder dem fra at deltage på arbejdsmarkedet.

FORVALTNING, OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

10. Det henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer en forsvarlig politisk styring inden for langtidspleje, herunder en effektiv koordineringsmekanisme til at udforme, gennemføre og overvåge politiktiltag og -investeringer på dette område, navnlig ved at:
- a) have en koordinator for langtidspleje eller en anden passende koordineringsmekanisme i overensstemmelse med nationale forhold til at støtte gennemførelsen af denne henstilling på nationalt plan

- b) inddrage relevante interessenter, for eksempel arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer, socialøkonomiske aktører, erhvervsuddannelsesinstitutioner, plejemodtagere og andre interessenter på nationalt, regionalt og lokalt plan i udarbejdelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af politikker for langtidspleje og forbedre deres sammenhæng med andre relevante politikker, herunder politikker på området sundhedspleje, beskæftigelse, uddannelse, bredere social beskyttelse og social inklusion, ligestilling mellem kønnene, rettigheder for personer med handicap og børns rettigheder
- c) sikre en national ramme for dataindsamling og -evaluering, der er understøttet af relevante indikatorer, og som er køns- og aldersopdelt, hvor det er relevant og muligt, samt indsamling af dokumentation, herunder om mangler i udbuddet af langtidspleje
- d) samle indhøstede erfaringer, vellykkede praksisser og feedback om politikker og praksis inden for langtidspleje, blandt andet fra plejemodtagere, plejere og andre interessenter, med henblik på politikudformning
- e) udvikle en mekanisme til at forudsige behovet for langtidspleje på nationalt, regionalt og lokalt plan og integrere den i planlægningen af udbuddet af langtidspleje
- f) styrke beredskabsplanlægningen og kapaciteten for at sikre kontinuitet i udbuddet af langtidspleje, når der opstår uforudsete omstændigheder og nødsituationer

- g) træffe foranstaltninger til at oplyse personer med behov for langtidspleje, deres pårørende, langtidsplejere og uformelle plejere om de tilgængelige langtidsplejetjenester og støttetilbud, tilskynde dem til at benytte sig af dem og lette anvendelsen, herunder på regionalt og lokalt plan
 - h) mobilisere og gøre omkostningseffektiv brug af passende og bæredygtig finansiering til langtidspleje, bl.a. ved at gøre brug af EU-midler og -instrumenter og ved at føre politikker, der er befordrende for en bæredygtig finansiering af langtidsplejetjenester, som er i overensstemmelse med de offentlige finansers overordnede bæredygtighed.
11. Det henstilles til medlemsstaterne, at de senest 18 måneder efter vedtagelsen af denne henstilling meddeler Kommissionen de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt for at gennemføre den, på grundlag af eksisterende nationale strategier eller planer, hvis det er relevant, og under hensyntagen til nationale, regionale og lokale forhold. Hvis det er hensigtsmæssigt, bør efterfølgende statusrapporter bygge på relevante rapporteringsmekanismer og -fora, herunder dem, der er omfattet af den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål, det europæiske semester og andre relevante EU-programmerings- og -rapporteringsmekanismer såsom de nationale genopretningsplaner.
12. Rådet bifalder Kommissionens hensigt om:
- a) at mobilisere EU-midler og teknisk bistand fra Unionen til at fremme nationale reformer og social innovation inden for langtidspleje

- b) at overvåge fremskridtene med gennemførelsen af denne henstilling inden for rammerne af det europæiske semester og den åbne koordinationsmetode for sociale spørgsmål og regelmæssigt gøre status over fremskridtene i Udvalget for Social Beskyttelse og, når det er relevant, Beskæftigelsesudvalget på grundlag af de foranstaltninger, der er omhandlet i punkt 11, nationale reformprogrammer eller andre relevante dokumenter, statusrapporter fra medlemsstaterne og på grundlag af den ramme af indikatorer, der er omhandlet i litra e), og aflægge Rådet rapport senest fem år efter vedtagelsen af denne henstilling.
- c) at samarbejde med medlemsstaterne gennem Udvalget for Social Beskyttelse, Beskæftigelsesudvalget og, alt efter om det er relevant, med koordinatorene for langtidspleje eller medlemmer af de koordineringsmekanismer, der er omhandlet i punkt 10, litra a), samt med relevante interessenter for at lette gensidig læring, udveksle erfaringer og følge op på foranstaltninger, der er truffet som reaktion på denne henstilling som fastsat i punkt 11
- d) at samarbejde med medlemsstaterne om at øge tilgængeligheden, omfanget og relevansen af sammenlignelige data om langtidspleje på EU-plan på grundlag af de kommende resultater fra Kommissionens taskforce om statistikker over langtidspleje

- e) at samarbejde med Udvalget for Social Beskyttelse om at fastlægge en ramme af indikatorer til overvågning af gennemførelsen af denne henstilling på grundlag af på det fælles arbejde med fælles indikatorer for langtidspleje og andre overvågningsrammer for at undgå dobbeltarbejde og begrænse den administrative byrde
- f) i fællesskab med Udvalget for Social Beskyttelse at udarbejde fælles rapporter om langtidspleje, der analyserer fælles udfordringer inden for langtidspleje og de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at løse dem
- g) at styrke oplysnings- og kommunikationsindsatsen på EU-plan og blandt medlemsstaterne og de relevante interessenter.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand

BILAG

KVALITETSPRINCIPPER FOR LANGTIDSPLEJE

Medlemsstaterne opfordres til at sørge for en national kvalitetsramme for langtidspleje, jf. punkt 6, efter følgende principper. Disse principper gælder for alle udbydere af langtidspleje uanset deres retlige status og i alle plejemiljøer. De er udtryk for fælles værdier og en fælles forståelse af kvalitet inden for langtidspleje.

Respekt

Langtidspleje respekterer værdigheden og andre grundlæggende rettigheder og friheder for personer med behov for langtidspleje, deres pårørende og plejere. Dette omfatter lige rettigheder for alle, navnlig personer med handicap, til at føre en uafhængig tilværelse i lokalsamfundet med samme valgmuligheder som andre. Langtidspleje ydes uden nogen forskelsbehandling på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Personer, som modtager pleje, beskyttes mod misbrug, chikane, forsømmelse og alle former for vold.

Forebyggelse

Langtidspleje sigter mod så vidt muligt at genoprette – eller forebygge forringelse af – den fysiske og/eller mentale sundhedstilstand hos personer med behov for langtidspleje og at styrke deres evne til at føre en uafhængig tilværelse og samtidig mindske deres følelse af ensomhed og social isolation.

Personcentrering

Langtidspleje ydes uden nogen forskelsbehandling og med fokus på de konkrete og skiftende behov hos hver enkelt person med behov for langtidspleje. Den respekterer fuldt ud de plejekrævedes personlige integritet og tager hensyn til deres køn og deres fysiske, intellektuelle, kulturelle, etniske, religiøse, sproglige og sociale mangfoldighed og om relevant tillige denne mangfoldighed hos deres pårørende eller deres nære sociale miljø. Den enkelte person med behov for langtidspleje sættes i centrum og udgør udgangspunktet for skemalægning, plejeforvaltning, medarbejderudvikling og kvalitetsmåling.

Fuldstændighed og kontinuitet

Langtidspleje udformes og ydes på en måde, som er integreret med alle andre relevante tjenester, deriblandt sundhedspleje og telesundhed, og med effektiv samordning mellem de nationale, regionale og lokale niveauer, herunder ved at inddrage interessenter i lokalsamfundet. Langtidspleje tilrettelægges på en sådan måde, at personer med behov for langtidspleje kan benytte sig af et uafbrudt udbud af tjenester, når behovet opstår, og så længe behovet består, og støtter samtidig inklusion af dem i samfundet og opretholdelse af tilknytning til pårørende og venner. Skift mellem forskellige langtidsplejetjenester sker gnidningsløst og tilstræber at undgå afbrydelse af tjenesten eller eventuelle negative virkninger for den pleje, der modtages.

Fokus på resultater

Langtidspleje er primært fokuseret på plejemodtagernes udbytte med hensyn til livskvalitet og evne til at føre en uafhængig tilværelse under hensyntagen til udbyttet for deres pårørende, uformelle plejere og lokalsamfundet, alt efter hvad der er relevant.

Gennemsigtighed

Der ydes fyldestgørende oplysning og rådgivning om de tilgængelige former for og udbydere af langtidspleje, kvalitetsstandarder og kvalitetssikringsordninger på en lettilgængelig og letforståelig måde til personer med behov for langtidspleje, deres pårørende eller plejere, således at de er i stand til at vælge den mest hensigtsmæssige plejemulighed.

Arbejdsstyrke

Langtidspleje ydes af kvalificerede og kompetente plejere til en anstændig løn og under rimelige arbejdsvilkår. Der fastsættes en passende forholdsmæssighed i antallet af plejere, som modsvarer antallet af og behovene hos modtagerne af langtidspleje og de forskellige plejemiljøer, og denne forholdsmæssighed respekteres. Arbejdstagerrettigheder, fortrolighed, professionsetik og faglig selvbestemmelse respekteres. Plejere beskyttes mod misbrug, chikane og alle former for vold.

Alle langtidsplejere tilbydes kontinuerlig læring.

Faciliteter

Al langtidspleje overholder sundheds- og sikkerhedsmæssige regler, tilgængelighedskrav, miljøkrav og energisparekrav.